

Fødevarestyrelsen

12. november 2004

J.nr.: 2004-20-762-00929

Ref.: hxkr

Notat om fransk ged med alvorlig mistanke om BSE

Baggrund

De franske veterinærmyndigheder frygter efter langvarige undersøgelser at have fundet kogalskab (BSE) i en ged.

Afgørelsen afventer behandling i en komité af eksperter fra EU's referencelaboratorium for TSE-sygdomme og ventes d. 25. november. Jf. det nedenstående kan det ske, at den endelige afgørelse udsættes.

Den pågældende ged blev slagtet for to år siden. Geden blev som et led i den rutinemæssige overvågning af slagtedy i Frankrig udtaget som stikprøve og undersøgt for scrapie. Da der ved undersøgelsen fandtes en reaktion, som ikke kunne udelukkes at være BSE, blev der foretaget flere undersøgelser. Disse tager flere år, fordi podning på forsøgsdyr indgår som et led i undersøgelsen. Undersøgelsen er ikke helt tilendebragt. Afgørelsen af, om tilfældet er BSE, kan derfor skulle risikere at afvente afslutning af de sidste podningsforsøg, som kan vare op til et par måneder.

Alle geder i den besætning, som den pågældende ged kom fra, blev aflivet og undersøgt, uden at der blev fundet tegn på BSE hos andre dyr i besætningen.

EU

EU-kommissionens reaktion afventer den endelige afgørelse, idet der i den gældende EU-lovgivning er taget højde for denne situation blandt andet med skærpede restriktioner på de smittede ejendomme og med kravet om udfærdigelse af beredskabsplaner til at imødegå udbredelsen af BSE blandt de små drøvtyggere.

Efter det hidtil oplyste, er det i givet fald Kommissionens agt at betragte tilfældet som et problem for gedeproduktionen, og ikke i første omgang at lade får omfatte af restriktioner.

I hvilket omfang Kommissionens eventuelle restriktioner vil være gældende for alle medlemsstater, eller om Danmark kan opnå særregler i kraft af den overordnede scrapie-status i landet kan ikke afgøres på nuværende tidspunkt.

Scrapie og BSE

Scrapie er en prionsygdom hos får og geder, som i modsætning til BSE hos kreaturer ikke menes at kunne overføres til mennesker.

Det har længe været kendt, at BSE kan overføres til får og geder ved podning, men der er ikke tidligere konstateret BSE i disse dyrearter under produktionsforhold.

De vigtigste forskelle mellem BSE hos kreaturer og scrapie hos får og geder er:

- at scrapie menes ikke at kunne smitte mennesker, hvorimod prioner fra kreaturer med BSE kan påføre mennesker vCJD (variant Creutzfeldt Jakobs syndrom).
- det smittefarlige prionstof ved Scrapie overføres til det omgivende miljø, formodentlig først og fremmest via inficerede fosterhinder men muligvis også på anden vis.
- at scrapie kan smitte mellem dyrene i fåre- og gedeflokke. BSE hos kvæg smitter kun ved optagelse af smitstof gennem foderet. Om BSE hos får og geder smitter som Scrapie eller som BSE hos kvæg vides ikke med sikkerhed, men begge muligheder synes nærliggende.
- at prionerne, som overfører sygdommen, findes i de fleste væv i kroppen hos de smittede får og geder, mens det hos kreaturer især er koncentreret i centralnervesystemet.

BSE hos får og geder kan kun efter omfattende og langvarige laboratorieundersøgelser med sikkerhed skelnes fra scrapie.

Situationen i Danmark

Scrapie er aldrig fundet i Danmark, selvom sygdommen findes i de fleste europæiske lande og på Færøerne.

I Danmark er der fundet BSE hos 13 kreaturer, og sygdommen er i udlandet fundet hos tre kreaturer eksporteret fra Danmark.

Der er importeret fåre- og gedeprodukter til Danmark. Omfanget af denne import og specielt af importen fra Frankrig er ved at blive fastslået.

Det er efter det oplyste otte år siden, at der sidst er importeret levende får til Danmark fra Frankrig.

Tiltag for i givet fald at hindre eller begrænse smitten med scrapie/BSE i den danske fåre- og gedebestand kan sammenfattes således:

- fjernelse og sikker destruktion af særligt smittefarligt materiale fra slagtede dyr.
- løbende udvidet overvågning af sygdommen. Alle selvdøde og aflivede får og geder over 18 måneder bliver undersøgt for scrapie på destruktionsanstalterne.
- scrapie er anmeldepligtig, således at fåre- og gedeejere skal meddele sygdomstilfælde, som kunne være scrapie til de veterinære myndigheder.
- begrænsning på import af levende dyr for at hindre indslæbning. Dette er godkendt af EU som en følge af den udvidede overvågning.
- forbud mod fodring med foderstoffer som kan overføre BSE .
- der er udarbejdet beredskabsplaner for den situation, at der hos de små drøvtyggere bliver påvist BSE.
- der er mærkningskrav for alle får og geder for i tilfælde af et sygdomsudbrud at kunne opspore smittefarlige kontakter. Registreringen af det enkelte dyr sker i lister i de besætningsbøger, der skal føres af besætningsejeren.

Der findes i Danmark ca. 20.000 geder, og der slagtes ifølge rapportering fra de autoriserede slagtesteder ca. 4.000 geder om året.

Det antages, at den samlede årlige produktionsværdi af fåre- og gedeproduktionen i Danmark udgør ca. kr. 40 millioner. Til dette beløb bidrager gederne med højst 10 procent.